

Avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina

Centralni urad za slovenski jezik

Terminološko posvetovanje s prof. Pirnatom

15. srečanje

5. 6. 2020

ZAPISNIK

Prisotni v videoklicu po Skypu

- a. za Centralni urad FJK: Jana Černe, Fedra Paclich, Laura Sgubin, Eva Srebrnič, Tanja Sternad;
- b. prof. Rajko Pirnat;

Lokacija: vsak na svojem domu po Skypu

Začetek sestanka: 10.00

Konec sestanka: 12.15

Dnevni red:

- a. prevajalske zagate prevajalcev mreže za slovenski jezik v FJK in prevajalk Centralnega urada za slovenski jezik;
- b. določitev datuma za naslednjo sejo delovne skupine;
- c. razno.

Potek seje in sklepi:

- a. Delovna skupina je obravnava termine, ki so bili predvideni za 15. srečanje; delovna skupina sklene, da se odslej uvede raba, ki je navedena v spodnjih preglednicah (preglednica 1 – povzetek obravnavanih terminov; preglednica 2, obravnavani termini z obrazložitvijo in končnimi predlogi v stolpcu **Predlog delovne skupine**):

Preglednica 1 - Povzetek obravnavanih terminov:

Approvazione della delibera	Sprejetje sklepa (isti organ) Soglasje k sklepu (drug organ)
Approvazione del bilancio	Sprejetje proračuna/zaključnega računa
Approvazione della legge	Sprejetje zakona z izjemo <i>decreto legge</i> = potrditev uredbe z zakonsko močjo ponovno odločanje o zakonu = potrditev, končno sprejetje zakona
Approvazione del verbale	Sprejetje oz. potrditev zapisnika
Approvazione	Potrditev, odobritev, soglasje
Approvazione della proposta	Sprejetje predloga Soglasje k predlogu
Tesoreria	Zakladništvo
Tesoro	Zakladnica
Ministero del tesoro	Ministrstvo za zakladništvo (Ministrstvo za finance)
Ministro del tesoro	Minister za zakladništvo (Minister za finance)
Forze armate	Oborožene sile (v RS pomeni vse vojaške zmogljivosti države) Vojaške enote (v pomenu squadre, corpi...)
Forze, squadre, corpi npr. di polizia	Enote
Personale delle forze armate, di polizia ipd. Appartenenti alle forze armate, di polizia ipd.	Pripadniki policije, vojske ...
Amministrazione appartenente	Uprava, ki ji pripadajo
Amministrazione scrivente	Podpisana uprava
Uffici Pubblici	Uradi javne uprave (če so mišljene samo država, dežela in občina) Javni uradi (vključujejo tudi sodišče in druge organe, ki v Sloveniji ne spadajo pod javno upravo) Uradi javnih organov Državni uradi (najbolj uveljavljeno v Slo)
Cassa edile	Sklad za gradbene delavce Gradbeniški sklad (publ.)
Raggruppamento temporaneo di imprese (RTI)	Začasna skupina podjetij
Associazione temporanea di imprese (ATI)	Začasno združenje podjetij
Joint venture	Skupni podjem
Partenariato pubblico-privato (PPP)	Javno-zasebno partnerstvo

Zapisnik 15. terminološkega posvetovanja s prof. Pirnatom z dne 5. junija 2020

PREVAJALSKI DVOMI

Preglednica 2

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
1	APPROVAZIONE DELLA DELIBERA/LEGGE/VERBALE APPROVAZIONE DEL BILANCIO DELIBERAZIONE DEL BILANCIO	<p>Še vedno nas bega glagol "approvare" v povezavi z "una legge, un testo, un atto" oz. samostalnik "approvazione della delibera/del verbale/della legge".</p> <p>Na enem od terminoloških srečanj smo govorili o "sprejetju proračuna oz. potrditvi zaključnega računa", ko smo se pogovarjali o proračunu in zaključnem računu;</p> <p>Še vedno nam ni jasno, kdaj se uporablja ODOBRITEV, SPREJETJE, POTRDITEV;</p> <p>v naši zbirki terminov je zapisano tako:</p> <p>Approvare (es. il verbale) Approvazione (es. del verbale) Approvazione del bilancio</p> <p>Concedere (es. un contributo) Concessione (es. del contributo)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Potrditev proračuna • Sprejetje proračuna • Sprejetje sklepa, sklep se sprejme <p>Potrditi (npr. zapisnik) Potrditev (npr. zapisnika) Sprejetje proračuna</p> <p>Odobriti (npr. prispevek) Odobritev (npr. prispevka)</p>	<p>Prevajalke Centralnega urada še vedno bega raba glagolov »sprejeti, potrditi, odobriti« v zvezi z akti, zakoni, proračuni, zapisniki, finančnimi pomočmi.</p> <p>Delovna skupina se je najprej seznanila s pravno logiko sprejemanja sklepov v Sloveniji, in sicer je sprejetje sklepa dejanje tistega organa, ki je sklep, odločitev ali akt pravno določil. Dotlej je bil le predlog, odtlej pa je akt. Organ, ki akt sprejme, ga lahko tudi oblikuje.</p> <p>Potrditev pa je odločitev drugega organa/telesa o tistem aktu. Potrditev, odobritev, soglasje = so sopomenke, med njimi ni vsebinske razlike; običajno je tudi (predhodno) soglasje k predlogu.</p> <p>Proračun je akt, ki ga sestavlja zakon ali več zakonov ali sam proračun, ki ga Državni zbor sprejme na predlog vlade. Tudi zaključni račun se sprejme.</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>V slovenskem prevodu Zakona št. 38 in drugje v korpusu se pojavlja</p> <p>ODOBRITEV zakona/zapisnika za APPROVAZIONE npr. di una legge/del verbale, je to napačno?</p>		<p>Approvazione je semantično prevod za potrditev, kljub temu, da se proračun v Sloveniji sprejme in ne potrdi. Zato se je delovna skupina odločila za sprejetje proračuna oz. zaključnega računa.</p> <p>Sprejeti zapisnik: če se zapisnik spremeni, se potem sprejme, če pa ni prevedena možnost spreminjanja besedila, se zapisnik potrdi. Največkrat uporabljena besedna zveza je sprejeti zapisnik.</p> <p>Potrditev zapisnika / potrditi zapisnik: je ustrezen prevod, ko isti organ zapisnik pripravi in ga na naslednji seji brez popravkov sprejme.</p> <p>V Slo v DZ poznajo tudi postopek ponovnega odločanja o zakonu, ki pa enostavno pomeni <i>potrditev, dokončno sprejetje</i>;</p> <p>v Sloveniji se zakoni sprejemajo; izjema v italijanskem sistemu je <i>decreto legge</i>, ki ga parlament potrdi, ker ga je že sprejela vlada zaradi nujnosti; s sklepom se sprejme prostorski akt/načrt (sprejme se odlok o prostorskem aktu);</p> <p>Odobriti in odobritev sklepa: raba termina ni napačna, saj je bralcu</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
				<p>vsebina razumljiva, vendar ko mora en organ potrditi sklep drugega organa, se v slovenskem pravu največkrat uporabi besedna zveza dati soglasje ali soglasno, s soglasjem;</p> <p>Delovna skupina potrdi izbiro »sprejeti sklep«, <i>odobriti</i> navaja kot rezervno rešitev.</p> <p>Concedere un contributo = v slovenski ureditvi se govori zgolj o dodelitvi pomoči oz. pravice iz pomoči. V italijanskem upravnem pravu pa imamo več faz v postopku dodeljevanja pomoči oziroma finančnih sredstev, zato je tudi terminološko razlikovanje nujno: assegnazione = dodelitev sredstev concessione = odobritev sredstev erogazione = izplačilo sredstev liquidazione = plačilo sredstev</p> <p>Kadar gre za akt, ki je posamični akt, torej se nanaša na pravice posamezne osebe, se akt IZDA.</p>
2	MINISTERO DEL TESORO	Staro poimenovanje za današnje Ministrstvo za ekonomijo in finance – Ministero dell'economia e delle finanze (MEF) ; izvaja nadzor in upravlja javni dolg, javnofinančne odhodke in monetarno politiko.	<ul style="list-style-type: none"> • Ministrstvo za zakladništvo • Ministrstvo za finance 	Delovna skupina se je najprej seznanila s pomenom besede » zaklad «, ki je izključno vezana na leposlovno področje (npr. skrit, zakopan zaklad);

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine						
	MINISTRO DEL TESORO		<ul style="list-style-type: none"> • Minister za finance • Minister za zakladništvo • Minister za javni zaklad Zakladni minister	<p>ustreznejši je termin zakladnica, neustreznejši pa zakladništvo. Ta termin je v Sloveniji v tekoči rabi – npr. enotni zakladniški račun – vodi ga enota v državni vladi, ki skrbi za javne finance.</p> <p>Delovna skupina je pred časom sprejela tudi prevod »zakladništvo« za tesoreria, zato tudi v tem primeru sprejme naslednje: Ministrstvo/Minister za zakladništvo, saj zakladništvo pomeni dejansko upravljanje zakladnice.</p> <p>Odsvetuje se »Ministrstvo za zaklad« ali »zakladni minister«, najbolj pa je v rabi Ministrstvo/Minister za finance</p>						
3	FORZE ARMATE IN FORZE DI POLIZIA	<p>V okviru terminološke skupine smo obravnavali in dorekli naslednje:</p> <table border="1" data-bbox="562 1066 1070 1305"> <tr> <td data-bbox="562 1066 815 1102">Forze dell'ordine</td> <td data-bbox="815 1066 1070 1102">Varnostni organi</td> </tr> <tr> <td data-bbox="562 1102 815 1177">Organi di pubblica sicurezza</td> <td data-bbox="815 1102 1070 1177">Organi javne varnosti</td> </tr> <tr> <td data-bbox="562 1177 815 1305">Forze di sicurezza</td> <td data-bbox="815 1177 1070 1305">Varnostne sile (<i>pod katerimi se razumejo npr. modre, bele čelade</i>)</td> </tr> </table> <p>Ali velja isto za "forze armate" in "forze di polizia"? Lahko govorimo o silah/organih ali enotah?</p>	Forze dell'ordine	Varnostni organi	Organi di pubblica sicurezza	Organi javne varnosti	Forze di sicurezza	Varnostne sile (<i>pod katerimi se razumejo npr. modre, bele čelade</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Oborožene sile • Varnostne sile (enote tretjih držav/mednarodne enote, ki zagotavljajo varnost) • Vojaške sile (analiza vojaških zmogljivosti države) <ul style="list-style-type: none"> • Policijske sile • Policijske enote 	<p>Delovna skupina je začela z obravnavo besedne zveze »oborožene sile« ali »vojaške sile«, ki zajemajo vse vojaške zmogljivosti neke države; če so mišljene vojaške enote, se v Sloveniji raje govori o vojaških in policijskih enotah, sile niso v rabi, razen v pomenu »zmogljivosti«.</p> <p>»Personale delle forze armate e delle forze di polizia« = pripadniki (slovenske) vojske in policije (oz.</p>
Forze dell'ordine	Varnostni organi									
Organi di pubblica sicurezza	Organi javne varnosti									
Forze di sicurezza	Varnostne sile (<i>pod katerimi se razumejo npr. modre, bele čelade</i>)									

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
	IL PERSONALE DELLE FORZE.... ali tudi APPARTENENTI ALLE FORZE...	<p><i>Primer iz prakse:</i> Il personale delle Forze armate e delle Forze di polizia nei rapporti interni con l'amministrazione di appartenenza = pripadniki vojaških in policijskih enot v internih odnosih z organom/z vojaško ali policijsko upravo, ki mu/ji pripadajo. Amministrazione dobesedno pomeni "uprava", vemo da obstajajo policijske uprave, a v tem primeru je menda sklicevanje bolj na organ kot na enoto/oddelek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pripadniki vojaških in policijskih enot 	<p>pripadniki vojaških in policijskih enot oz. vojaške osebe in policisti).</p> <p>Nasploh skupina ugotavlja, da se besedo »forze«, »squadre« in »corpi« običajno prevaja z enote (mn.); tudi v kontekstu osebja/zaposlenih ne bi govorili o »silah«, temveč o enotah/osebah.</p> <p>O prevodu za »amministrazione di appartenenza« skupina jemlje na znanje, da je tudi v Sloveniji policija tako urejena, da se deli na štabni del, kjer se sprejemajo ukazi, in na administracijo/upravo; uprava je skupno ime za več organov, je pa tudi sinonim za organizacijsko strukturo, ki izvaja upravljanje; zato lahko v tem primeru prevajamo kot »uprava, ki ji pripadajo«.</p> <p>la scrivente amministrazione = »podpisana uprava«</p>
4	UFFICI PUBBLICI	<p>Izraz zlasti v množinski obliki označuje državne urade ali urade drugih javnih institucij/organov/uprav, odprte za javnost, kjer je mogoče opraviti posle/pridobiti dokumente splošne koristi (<i>disbrigo di pratiche di utilità generale</i>).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Javni uradi • Uradi javne uprave • Uffici comunali= • občinski uradi 	<p>V Sloveniji, kjer je manj nivojev uprave (samo državni in občinski), bi namesto »javnih uradov« govorili o »državnih organih in organih lokalnih skupnosti«; v tej besedni zvezi so zajeti vsi javni uradi.</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p><i>Primer iz prakse:</i> Nei rapporti tra i pubblici uffici situati nei territori di cui all'articolo 4 è ammesso l'uso congiunto della lingua slovena con la lingua italiana.</p> <p><i>Prevod:</i> V odnosih z javnimi uradi na območjih iz 4. člena je raba slovenskega jezika dovoljena skupaj z italijanskim.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • občinske pisarne 	<p>Na sploh se v slovenskem prostoru veliko pogosteje uporablja pridevnik »državen« kot »javen«.</p> <p>Skupina ugotavlja, da je uradi javne uprave ustrezen prevod, ko imamo v mislih samo javno upravo, administracijo. V Sloveniji namreč javna uprava ne zajema sodišč, ker so državni organ, v italijanskem sistemu pa »amministrazione pubblica« vključuje tudi sodni aparat.</p> <p>Ker se v Italiji v okviru javne uprave upoštevajo tudi sodišča, lahko uffici pubblici prevajamo kot javni uradi oziroma uradi javnih organov</p>
5	CASSA EDILE	<p>V gradbeništvu se plačujejo tudi stroški gradbeniške/gradbene blagajne (v ital. cassa edile).</p> <p>Cassa edile je ustanova, ki je vezana izrecno na gradbeni sektor in prek katere se uslužbencu izplačujejo razni dodatki, npr. 13. plača (božičnica) in dopust, ki se mesečno zbira v obliki rezervacije (accantonamento): ta <i>accantonamento</i> delodajalec mesečno plačuje pokrajinski gradbeniški blagajni za gradbišče, na katerem potekajo dela; znesek, ki se izračuna na</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gradbeniška blagajna • Gradbena blagajna • Gradbeniški sklad • Gradbeni sklad • Paritetni sklad za gradbeništvo 	<p>Najprej je delovna skupina obravnavala termina <i>sklad</i> in <i>blagajna</i>. Sklad je boljši prevod kot blagajna; v slovenskem pogovornem jeziku imamo <i>zdravstveno blagajno</i>, <i>pokojninsko blagajno</i>, a je raba zgolj publicistična, nikdar pravna, strokovna.</p> <p>V Sloveniji se že več let govori o ustanovitvi paritetnega sklada za gradbeništvo. Paritetni, ker vsak prispeva en del (delodajalec in delavec)</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>podlagi delovnih ur, zaposleni nato prejme dvakrat v letu (15. julija in 15. decembra) v obliki povračila.</p> <p>Mesečni znesek, ki ga delodajalec plačuje blagajni, se zapisuje v plačilnem listu, kar omogoča plačevanje/izračun davkov, zato ne gre za odbitek (detrazione), temveč za dodatek k mesečni plači, izračunan na podlagi posamezne ure dela.</p> <p>V maju se plačuje dodatek za delovno dobo v gradbeništvu (anzianità professionale edile).</p> <p>Poleg tega blagajna nudi zdravstvene in socialne storitve ter delovna oblačila ipd.</p> <p>Gradbeniška/gradbena blagajna je podobno urejena tudi v Franciji, Avstriji in Nemčiji.</p> <p>Na splošno je »cassa« zanimiv termin, ki ga je treba normirati; za razne sektorje in poklice obstajajo tudi posebni skladi/blagajne socialnega zavarovanja »casse di previdenza (enti previdenziali professionali)«.</p> <p>https://it.wikipedia.org/wiki/Enti_previdenziali</p>	<p>AVSTRIJA: Sklad za dopust in odpravnine gradbenih delavcev – BUAK; Paritetni sklad</p> <p>https://sdgd.si/naslovnica/413/posvet_o_paritetnih_skladih.html</p> <p>Skladi za socialno varnost /pokojninsko in invalidsko zavarovanje</p> <p>Nosilci/ponudniki socialnega zavarovanja</p>	<p>oz. zaradi izenačevanja pravic zaposlenih, saj imajo vsi pravico do iste obravnave.</p> <p>Ker pa »paritetnega sklada« uradno še ni in zaradi rabe pridevnika »paritetni« na lokalni ravni zlasti v povezavi z odborom za reševanje vprašanj slovenske manjšine, se je skupina odločila za:</p> <p>Sklad za gradbene delavce (Gradbeniški sklad publ.)</p> <p>Na tak način bo mogoče tudi pri drugih podobnih skladih enostavno dodati poklic (npr. Sklad za novinarje, Sklad za inženirje in arhitekte).</p> <p><i>Gradbeni sklad</i> pa se odsvetuje, ker se razume, kot da se v njem zbira denar za izvedbo neke gradnje.</p>
6	RAGGRUPPAMENTO TEMPORANEO DI IMPRESA (RTI) ali	Il raggruppamento temporaneo di imprese (RTI) , poznan tudi kot ATI (associazione temporanea di imprese), je institut, prek katerega se podjetje, ki ne razpolaga z zadostnimi tehničnimi ali finančnimi pogoji, potrebnimi za sodelovanje pri	<ul style="list-style-type: none"> • Začasno združenje podjetij • Začasna skupina podjetij 	Najprej se je skupina seznanila s postopkom javnega naročanja v Sloveniji v primeru skupine subjektov.

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
	ASSOCIAZIONE TEMPORANEA DI IMPRESE (ATI)	<p>določenem javnem naročilu, poveže z drugimi podjetji, da poveča možnosti pridobitve naročila (<i>aggiudicazione di una gara</i>).</p> <p>RTI omogoča tudi manjšim podjetjem, da sodelujejo pri javnem naročanju in omogoča naročniku, da izbere najboljšo ponudbo glede na večje število konkurentov.</p> <p>ATI – Associazione Temporanea d’Imprese je pravna oblika združitve podjetij za sklenitev posameznega posla; opravi se s podpisom notarskega akta o ustanovitvi (Atto Notarile costitutivo), s katerim skupina podjetij (pooblastitelji/mandanti) podeli drugemu podjetju (pooblaščenec/mandataria) posebno skupno pooblastilo mandato speciale collettivo za predložitev skupne ponudbe in za zastopanje združenih podjetij v zunanjih odnosih.</p> <p>RTI ali ATI ni prava družba, saj nima svojega statuta, vodstvene sestave, zaposlenih ipd. Pri javnem naročilu za izvedbo gradbenih del zakoniti zastopnik pooblaščenca (mandatario) skupno zastopa vsa podjetja, najprej pri sodelovanju v izbirnem postopku, nato, ko je naročilo oddano, za sklenitev pogodbe in nasploh v odnosih z naročnikom, dobavitelji in podizvajalci.</p> <p>Za ATI je značilna začasnost, priložnostnost in omejenost; nastane z namenom pridobitve</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Začasni poslovni konzorcij • Temporary joint ventures – začasno skupno podjetje <p>Pooblastitelj</p> <p>Pooblaščenec</p> <p>Posebno kolektivno/skupno pooblastilo</p>	<p>Na sploh se v Sloveniji v takih primerih govori o »gospodarskih subjektih« (impresa) in ne o podjetjih, ker je podjetje trajna organizacijska oblika in zveni zavajajoče, gre za manj natančen pojem.</p> <p>Govorimo torej o »sodelovanju gospodarskih subjektov« in o »skupnem nastopanju gospodarskih subjektov pri ponudbi«.</p> <p>Obstaja tudi pojem skupnega podjema, v tem primeru bi lahko tako prevedli RTI kot »začasni skupni podjem«, a ker je 'skupni podjem' prevod za 'joint venture', bi ta rešitev bila dvoumna in bi se prekrivala.</p> <p>Zato je skupina ta predlog umaknila, da ne bi zasedla termina.</p> <p>Skupni podjem je oblika družbene pogodbe za skupno gospodarsko poslovanje v okviru enega ali več poslov; ni pravna oseba (tudi konzorcij ni pravna oseba in je družbena pogodba, vendar trajna).</p> <p>Vsi udeleženci skupnega podjema nosijo tveganje skupnega podjema; vsi nosijo skupno odgovornost.</p> <p><i>Joint venture</i> = skupni podjem</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>naročila in izvedbe določenih gradbenih del in se zaključijo z oddajo del naročniku.</p> <p>Odnosi med podjetji v ATI so določeni v mandato speciale collettivo in v patti parasociali (= tj. zasebni akt, ki ga podpišejo zakoniti zastopniki vseh podjetij v ATI).</p> <p>Združenje ATI je lahko vertikalno, horizontalno ali mešano glede na porazdelitev del, ki so predmet javnega naročila. Posamezna podjetja v ATI izvajajo samostojno dodeljena dela in poskrbijo za varnost svojih zaposlenih.</p>	<p>Sporazumi med povezanimi podjetji</p> <p>Sporazumi med delničarji</p>	<p>in ne skupno podjetje!</p> <p>Se uporablja pri javno-zasebnem partnerstvu, lahko pa gospodarski subjekti, ki tvorijo podjetje, sodelujejo tudi pri enem samem poslu.</p> <p>Pojem »podjem« je osnovni odsev sodelovanja v okviru družbene pogodbe;</p> <p>podjetje = trajna poslovna oblika</p> <p>podjem = skupno gospodarsko poslovanje; pravnoorganizacijska oblika;</p> <p>tudi podjetje je podjetje, a je trajen!</p> <p>Skupina se je zato odločila za naslednje ustreznice:</p> <p>RTI = Začasna skupina podjetij</p> <p>ATI = Začasno združenje podjetij</p>

SKLEP (c): Delovna skupina soglaša, da bo naslednja seja dne 15. junija 2020 ob 10.00.

c. RAZNO

///
